

Către: Marcel SPATARI, președinte a Comisiei economie, buget și finanțe, Parlamentul Republicii Moldova

Nr. 132 din 14 septembrie 2026

Ref.: Poziția AmCham Moldova asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale)

Stimate Domnule Președinte,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”) – entitate ce numără circa 200 de membri, reprezentând investiții din peste 20 de țări și circa 30 de industrii active în Republica Moldova și peste hotarele ei. Printre ideile centrale ce sunt trecute în [AmCham Business CORE](#) la dimensiunea **”Consolidarea unui sistem fiscal prietenos mediului de afaceri”** este și aceea că un **sistem fiscal competitiv, predictibil și armonizat** reprezintă o precondiție esențială pentru dezvoltarea durabilă a economiei naționale, în contextul parcursului de integrare europeană, al necesității de atragere a investițiilor și al adaptării la noile provocări economice globale.

Prin prezenta scrisoare, aducem în atenția Dumneavoastră poziția comunității asupra (în continuare – PFV2027).

1. Capitalul de stimulare al SRL

AmCham solicită menținerea și perfecționarea mecanismului capitalului de stimulare, în locul abrogării integrale a art. 31¹.

Capitalul de stimulare este prezentat nu doar ca mecanism fiscal, ci și ca instrument de management al resurselor umane prin care salariații-cheie pot fi recompensați în funcție de performanța și profitabilitatea întreprinderii. Pentru întreprinderile industriale, care concurează pentru personal calificat, ingineri, tehnologi, specialiști financiari și manageri, instrumentele flexibile de motivare pe termen lung sunt importante pentru retenția personalului.

AmCham propune reconsiderarea abrogării art. 31¹ din Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată și menținerea mecanismului capitalului de stimulare, cu perfecționarea acestuia și introducerea, după caz, a unor măsuri suplimentare anti-abuz. În forma actuală, capitalul de stimulare reprezintă nu doar un mecanism cu implicații fiscale, ci și un instrument de management al resurselor umane, prin care o parte din profitul net poate fi utilizată pentru motivarea și fidelizarea salariaților. Pentru întreprinderile care concurează pentru personal calificat – inclusiv ingineri, tehnologi, specialiști financiari și manageri – posibilitatea utilizării unor instrumente flexibile de motivare pe termen lung are o relevanță practică importantă.

Considerăm necesară examinarea modificării și din perspectiva neutralității formei juridice de organizare. Proiectul consolidează, pe de o parte, regimul Stock Option Plan, instrument care este natural și relativ ușor de implementat în societățile pe acțiuni, unde capitalul este divizat în acțiuni și există infrastructura juridică necesară transmiterii acestora. Pe de altă parte, se propune eliminarea integrală a capitalului de stimulare disponibil SRL-urilor. Pentru un SRL, implementarea unui mecanism similar Stock Option Plan este mult mai dificilă juridic și administrativ, putând presupune modificarea participațiilor, actelor societare și structurii asociaților. Stock Option Plan nu poate fi, prin urmare, considerat un substitut practic și echivalent pentru capitalul de stimulare. Eliminarea unui instrument pentru SRL concomitent cu extinderea instrumentului corespunzător disponibil societăților pe acțiuni riscă să creeze un dezechilibru nejustificat între formele juridice de organizare.

Înțelegând preocuparea privind prevenirea utilizării mecanismului exclusiv în scopul optimizării fiscale, considerăm că acest obiectiv poate fi atins prin măsuri proporționale, fără eliminarea instrumentului. Pot fi analizate, inclusiv, păstrarea plafonului raportat la profitul net; limitarea cuantumului anual pentru un beneficiar; condiționarea facilității de o perioadă minimă de activitate în societate; aprobarea expresă de către asociați; obligații suplimentare de raportare către SFS; interzicerea substituirii salariului contractual prin plăți din capitalul de stimulare; condiționarea de existența profitului net și de lipsa restanțelor fiscale; precum și reguli speciale pentru persoanele afiliate, administratori și asociații care sunt concomitent salariați. Dacă se menține intenția de abrogare a art. 31¹, propunem elaborarea unui instrument fiscal echivalent pentru SRL, care să ofere posibilități de stimulare pe termen lung comparabile cu cele disponibile societăților pe acțiuni prin Stock Option Plan. Principiul urmărit trebuie să fie neutralitatea fiscală și concurențială între formele juridice de organizare a întreprinderilor.

Ca rezultat se propune menținerea capitalului de stimulare și completarea noțiunii dividend în art. 12 pct. 3 cu următorul text: " În sensul prezentei noțiuni, se consideră dividend și plățile din capitalul de stimulare conform art. 31¹ legii 135/2005 privind societățile cu răspundere limitată "

Independent de decizia privind menținerea sau abrogarea art. 31¹, este necesară reglementarea expresă a situațiilor juridice și economice constituite anterior intrării în vigoare a noilor prevederi. Norma tranzitorie trebuie să clarifice tratamentul capitalului de stimulare constituit legal până la 31 decembrie 2026, al drepturilor acordate salariaților până la această dată, al sumelor constituite din profitul perioadelor precedente, dar care urmează a fi achitate ulterior, precum și al capitalului constituit din rezultatele financiare ale anului 2026, a cărui aprobare și repartizare poate avea loc după închiderea exercițiului financiar. În particular, solicităm clarificarea expresă a tratamentului capitalului de stimulare constituit din profitul aferent anului 2026 în cazul în care decizia societății este adoptată după aprobarea situațiilor financiare anuale în anul 2027.

2. Facilități fiscale pentru spațiile destinate copiilor la locul de muncă

Art. 24 alin. (26) din Codul fiscal permite în prezent deducerea cheltuielilor aferente serviciilor alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani amenajate la locul de muncă. În același timp, prin Legea nr. 193/2025, Codul muncii a fost completat cu art. 252³ „Spații prietenoase pentru copii”, în vigoare de la 1 ianuarie 2026, care permite angajatorilor să amenajeze în incinta unității spații gratuite și accesibile destinate copiilor salariaților cu vârsta de peste 3 ani, pentru frecventare ocazională.

Aceste spații au un regim distinct de serviciile educaționale sau sociale autorizate, nu presupun în mod obligatoriu încadrarea personalului specializat și sunt organizate potrivit condițiilor prevăzute de legislația muncii și recomandărilor metodologice aplicabile.

AmCham consideră că actuala formulare a Codului fiscal nu este corelată cu noul cadru al Codului muncii și poate descuraja exact comportamentul pe care modificarea acestuia urmărește să îl stimuleze.

Propunem, prin urmare, completarea art. 24 alin. (26) astfel încât deducerea să se extindă asupra cheltuielilor pentru amenajarea, dotarea și întreținerea spațiilor destinate copiilor salariaților, indiferent de vârsta acestora, organizate la locul de muncă în condițiile legislației muncii, inclusiv asupra spațiilor prietenoase pentru copii prevăzute la art. 252³ din Codul muncii.

Cu titlu de formulare normativă, alin. (26) ar putea fi completat cu următorul text: „se permit spre deducere și cheltuielile suportate de angajator pentru amenajarea, dotarea și întreținerea spațiilor destinate copiilor salariaților, indiferent de vârsta acestora, organizate la locul de muncă potrivit legislației muncii.”

În aceeași logică, considerăm oportună analizarea unui tratament fiscal stimulat și pentru costurile aferente personalului angajat nemijlocit pentru funcționarea acestor servicii, inclusiv personalul care asigură îngrijirea și supravegherea copiilor în spațiile organizate de angajator. Crearea unei facilități exclusiv pentru amenajarea fizică a spațiului, fără a recunoaște în mod corespunzător costurile cu personalul necesar funcționării acestuia, poate limita aplicabilitatea practică a mecanismului.

3. Limitele stabilite pentru cheltuieli suportate de angajator în folosul angajatului pentru perfecționare

În reglementarea actuală, norma exclude din baza de calcul fondul de retribuire a muncii aferent grupelor minore 112 (Conducători de nivel superior din unitățile economico-sociale) și 121 (Conducători în domeniul serviciilor de afaceri și administrative). În practică, grupa 121 și părți din grupa 112 includ întreaga categorie de middle management (directori de departamente, șefi de servicii, manageri de operațiuni). Rolurile de middle management reprezintă motorul operațional al companiilor și necesită perfecționare continuă. Prin excluderea fondului lor de salarizare din baza de calcul, plafonul total deductibil calculat la nivel de companie scade drastic, penalizând companiile care investesc în dezvoltarea profesională a managerilor lor. Se propune ajustarea prevederilor prin excluderea din baza de calcul exclusiv a organului executiv stabilit conform statutului entității (ex.: General Director/CEO/Membrii Comitetului Executiv). Astfel, posturile de middle management vor fi incluse în baza de calcul, stimulând investiția în capitalul uman.

4. Facilități fiscale aferente angajaților – cazarea personalului relocat

Referința exactă în proiect: Propunere suplimentară de completare a Codului fiscal; nu este prevăzută expres în proiectul actual.

AmCham apreciază menținerea principalelor facilități fiscale acordate angajaților, inclusiv cele aferente transportului, alimentației, instruirii profesionale, serviciilor medicale și îngrijirii copiilor. Totodată, considerăm oportună completarea cadrului fiscal cu prevederi exprese privind cheltuielile de cazare suportate de angajator pentru salariații relocați din alte localități ale Republicii Moldova sau din alte state.

În contextul deficitului de forță de muncă, angajatorii sunt tot mai frecvent nevoiți să atragă personal din alte regiuni sau din state terțe. În asemenea situații, asigurarea cazării nu reprezintă în primul rând un beneficiu personal acordat salariatului, ci o cheltuială necesară pentru atragerea și menținerea forței de muncă, continuitatea activității și desfășurarea proceselor operaționale. Considerăm, prin urmare, justificată recunoașterea expresă a acestor cheltuieli drept cheltuieli ordinare și necesare activității de întreprinzător, cu condiția documentării și respectării unor criterii clare stabilite de legislație.

Propunem completarea Codului fiscal astfel încât cheltuielile documentate aferente cazării personalului relocat să fie deductibile în scopuri fiscale; contravaloarea cazării suportate de angajator să nu constituie facilitate imposabilă pentru salariat atunci când aceasta este determinată de necesitățile activității angajatorului; și să fie stabilite criterii clare pentru delimitarea cazării acordate în interesul activității economice de avantajele cu caracter personal. O asemenea măsură ar contribui la creșterea mobilității forței de muncă, diminuarea deficitului de personal, menținerea capacităților de producție și creșterea competitivității întreprinderilor.

Necesitatea acestei modificări este confirmată și de practica întreprinderilor care dispun de posibilitatea de a asigura cazarea salariaților direct pe teritoriul sau în proximitatea unităților de producție. În asemenea situații, cheltuiala are o legătură directă cu necesitatea atragerii și menținerii forței de muncă și ar trebui recunoscută fiscal în mod corespunzător.

5. Regimul special pentru vânzarea la distanță de mărfuri importate

Referința în proiect: Titlul III, Capitolul 10 din Codul fiscal – regimul special pentru vânzarea la distanță de mărfuri importate; art. 92¹ privind taxa pentru gestionarea fluxurilor de trimiteri poștale și, corelativ, art. 118⁴ „Mecanism special”.

AmCham susține obiectivul de aliniere a cadrului fiscal și vamal aplicabil comerțului electronic transfrontalier și de asigurare a unui tratament fiscal echitabil pentru bunurile comercializate prin intermediul platformelor de comerț electronic. Considerăm însă că termenul prevăzut pentru operaționalizarea noului mecanism trebuie stabilit în funcție de disponibilitatea efectivă a cadrului normativ și a infrastructurii tehnice necesare. În condițiile în care modulul informatic prin care urmează să fie implementat sistemul nu este încă pregătit pentru utilizare, iar operatorii nu dispun de condițiile necesare pentru dezvoltarea, integrarea și testarea propriilor soluții, aplicarea mecanismului într-un termen foarte scurt riscă să genereze blocaje operaționale, erori sistemice de declarare și dificultăți atât pentru operatorii economici, cât și pentru administrarea fiscală și vamală.

Implementarea regimului special presupune modificări substanțiale ale sistemelor informatice și proceselor operaționale ale operatorilor poștali și de curierat, inclusiv interconectarea sistemelor acestora cu sistemul vamal informatizat ASYCUDA/ASYHUB, depunerea și procesarea declarațiilor vamale simplificate de tip H7, integrarea prin API și schimbul electronic de date, precum și gestionarea informațiilor necesare calculării și administrării TVA.

La momentul formulării prezentei poziții, mediul de testare (sandbox) nu este disponibil operatorilor economici. În lipsa accesului la un mediu funcțional de testare, operatorii nu își pot configura, valida și corecta propriile sisteme de integrare înainte ca noile obligații să devină aplicabile.

Etape de testare este esențială pentru identificarea și remedierea erorilor de integrare, transmitere a datelor, declarare și calcul al TVA înainte de trecerea sistemului în producție. În lipsa unei perioade adecvate de testare, asemenea erori riscă să apară la scară largă după lansarea mecanismului, cu efect direct asupra timpilor de procesare a coletelor, activității operatorilor și capacității autorităților de a administra noile fluxuri.

În același timp, aplicarea corectă și uniformă a regimului depinde direct de existența întregului cadru normativ secundar care urmează să detalieze procedurile operaționale, inclusiv modul concret de completare și depunere a declarației H7, mecanismul de calcul și colectare a TVA, formatul rapoartelor, cerințele tehnice și fluxurile de comunicare dintre operatorii economici și autorități. La momentul actual, aceste reguli nu sunt încă disponibile integral și nu au parcurs procesul necesar de consultare cu operatorii vizați. În lipsa normelor de aplicare, operatorii nu dispun de reperele oficiale necesare pentru dezvoltarea soluțiilor IT, adaptarea procedurilor interne, instruirea personalului și actualizarea sistemelor proprii de facturare, evidență și raportare.

Aceleași dificultăți de implementare sunt relevante și pentru **taxa de 12 lei pentru gestionarea fluxurilor de trimiteri poștale**. Aplicarea acesteia presupune ca operatorii să poată identifica automat trimiterile care intră sub incidența taxei, să colecteze suma datorată, să o evidențieze și reconcilieze distinct, să o declare și să o vireze la buget, precum și să păstreze informațiile necesare pentru verificarea ulterioară. Prin urmare, procedura tehnică de colectare, evidență și declarare a taxei trebuie să facă parte din același proces de pregătire și testare și să fie disponibilă operatorilor înainte ca obligația să devină efectiv aplicabilă.

În acest context, este necesară clarificarea deplină a **momentului generator al obligației privind taxa**. Proiectul leagă aplicarea acesteia de plasarea trimiterii în regim vamal de import și predarea către destinatar și prevede că trimiterile nepredate nu fac obiectul taxei. În activitatea curentă există însă situații intermediare – trimiteri aflate în cursul formalităților vamale, tentative repetate și nereușite de livrare, absența destinatarului, adrese incorecte,

redirecționări sau alte situații în care statutul trimiterii se modifică înainte de predarea efectivă – pentru care trebuie să existe reguli clare și verificabile.

AmCham propune ca statutul fiscal al trimiterii și momentul relevant pentru apariția obligației să poată fi determinate pe baza unor evenimente obiective, unice și verificabile tehnic în sistemele informaționale relevante, iar informațiile necesare operatorilor să fie disponibile prin mecanismele electronice de interconectare. În același timp, cadrul normativ trebuie să definească suficient de clar **dovada predării trimiterii poștale**, ținând cont de diferitele modalități utilizate în practică – semnătura pe suport fizic, semnătura electronică în dispozitivul curierului, confirmarea digitală, sistemele de tracking sau alte mecanisme tehnice – și să stabilească un standard uniform și tehnologic neutru.

Trebuie clarificate, de asemenea, cerințele privind **declararea și documentarea taxei**, inclusiv dacă declarația lunară urmează să fie susținută de documente individuale pentru fiecare trimitere sau de un centralizator agregat, datele minime necesare, documentele justificative acceptate și perioada de păstrare a evidențelor. Aceste elemente trebuie stabilite și consultate înainte ca obligația fiscală să devină aplicabilă.

AmCham atrage atenția și asupra experienței recente privind implementarea declarației vamale simplificate H6. Potrivit informațiilor prezentate de comunitatea noastră, operaționalizarea acestui mecanism, comparativ mai simplu și aplicabil unui volum semnificativ mai redus de trimiteri, a necesitat aproximativ opt luni de la adoptarea cadrului normativ până la funcționarea efectivă a mecanismului de impozitare cu TVA. Declarația H7 urmează să acopere un volum considerabil mai mare de trimiteri poștale și presupune un grad superior de complexitate tehnică și operațională, inclusiv interconectarea sistemelor mai multor categorii de operatori, procesarea informațiilor la nivelul fiecărei trimiteri și fluxuri distincte de raportare.

În aceste condiții, AmCham solicită corelarea termenului de intrare în vigoare cu momentul în care operatorii dispun efectiv atât de cadrul normativ complet, cât și de infrastructura tehnică necesară implementării. Propunem publicarea integrală și consultarea legislației secundare și a procedurilor tehnice cu operatorii din piață, punerea la dispoziția acestora a mediului funcțional de testare (sandbox) cu minimum câteva luni înainte de aplicarea efectivă, asigurarea unei perioade suficiente pentru dezvoltarea și validarea integrărilor și derularea, după caz, a unei etape-pilot cu participarea unui grup restrâns de operatori înainte de generalizarea mecanismului.

Totodată, AmCham propune instituirea unei perioade tranzitorii („grace period”) după lansarea mecanismului, în cadrul căreia erorile de conformare săvârșite cu bună-credință și determinate de procesul de implementare și integrare tehnică să poată fi remediate fără aplicarea imediată a sancțiunilor. Având în vedere precedentul de aproximativ opt luni necesar implementării mecanismului H6, considerăm că și pentru noul mecanism trebuie asigurat un interval de implementare comparabil, calculat de la momentul în care întregul cadru normativ secundar, procedurile de administrare a taxei și instrumentele tehnice necesare sunt efectiv disponibile operatorilor.

AmCham atrage atenția asupra impactului financiar cumulat pe care noile obligații îl pot avea asupra operatorilor poștali și de curierat. Acesta rezultă, pe de o parte, din obligația de constituire a garanției aferente TVA și, pe de altă parte, din costurile administrative și operaționale asociate colectării, evidenței, declarării și virării taxei de 12 lei pentru fiecare trimitere care intră sub incidența mecanismului.

În ceea ce privește **garanția aferentă TVA**, impactul poate fi disproporționat în special asupra operatorilor care asigură exclusiv sau preponderent livrarea finală a coletelor. Specificul activității acestor operatori trebuie luat în considerare: aceștia nu sunt vânzătorii mărfurilor, nu stabilesc valoarea acestora, nu determină volumul comenzilor

plasate de consumatori și nu controlează fluxurile comerciale generate de comercianți sau platformele electronice. În consecință, operatorii de last mile nu pot anticipa cu exactitate nici volumul, nici valoarea mărfurilor care vor intra zilnic în circuitul de livrare.

Problema este accentuată de volatilitatea specifică comerțului electronic transfrontalier. Volumele de trimiteri pot varia considerabil de la o perioadă la alta, inclusiv ca urmare a sezonității, campaniilor promoționale, perioadelor de reduceri sau deciziilor comerciale ale platformelor online. Astfel, un mecanism de garantare calculat prin raportare directă la volumul sau valoarea importurilor poate obliga operatorul să constituie într-un termen foarte scurt garanții semnificativ mai mari, ca urmare a unor factori comerciali asupra cărora acesta nu are nicio influență. Obligația de garantare poate conduce astfel la transferarea asupra operatorului poștal a unui risc fiscal aferent unor tranzacții comerciale pe care acesta nu le inițiază și asupra cărora nu deține control economic. Deși rolul operatorului poate fi limitat la procesarea și livrarea coletelor, acesta ar putea fi obligat să imobilizeze resurse financiare importante pentru garantarea unor obligații fiscale determinate de valoarea și volumul mărfurilor comercializate de terți.

Imobilizarea unor asemenea resurse poate avea un impact direct asupra lichidității operatorilor. Constituirea unei garanții în numerar blochează capitalul de lucru necesar activității curente, în timp ce constituirea unei garanții bancare generează costuri financiare și presupune utilizarea limitelor de credit disponibile. În perioadele de creștere rapidă și imprevizibilă a volumelor de comerț electronic, necesarul de garantare poate crește corespunzător, fără ca veniturile operatorului din serviciul de livrare să crească în aceeași proporție.

Pentru operatorii care funcționează cu marje reduse, costul și dimensiunea garanției pot deveni disproporționate în raport cu veniturile efectiv obținute din serviciul prestat. O asemenea situație poate afecta capacitatea de procesare a trimiterilor, poate genera blocarea sau încetinirea fluxurilor de colete la frontieră și, în situații extreme, poate afecta continuitatea activității unor operatori.

În paralel, mecanismul taxei de 12 lei transferă asupra operatorilor un ansamblu suplimentar de funcții administrative asociate colectării fiscale. Operatorul trebuie să identifice trimiterile care intră sub incidența taxei, să colecteze suma datorată, să asigure evidența și reconcilierea acesteia, să depună declarațiile corespunzătoare, să vireze sumele la buget și să păstreze informațiile și documentele necesare unui eventual control. În acest sens, operatorul ajunge să exercite, în fapt, o parte dintre funcțiile unui agent de colectare fiscală.

Îndeplinirea acestor obligații presupune costuri suplimentare pentru dezvoltarea și adaptarea sistemelor informatice, integrarea fluxurilor de date, personal, contabilitate, control intern, reconciliere și audit, precum și asumarea riscului de sancțiuni pentru eventualele erori de colectare sau raportare. Aceste costuri apar independent de valoarea taxei colectate și nu sunt compensate prin mecanismul propus. În lipsa unei soluții pentru acoperirea lor, costurile administrative suplimentare vor trebui absorbite de operator sau reflectate în tariful serviciului de livrare și, în final, suportate de consumator.

În aceste condiții, AmCham solicită efectuarea, înainte de implementarea mecanismului, a unui **studiu de impact economic și a unei analize cost-beneficiu** care să evalueze impactul cumulat al garanției aferente TVA și al obligațiilor de administrare a taxei. Analiza trebuie să cuantifice atât veniturile bugetare estimate, cât și costurile de conformare și costurile financiare suportate de operatori, impactul asupra lichidității acestora și efectul asupra prețului final al livrării. De asemenea, trebuie analizat riscul ca majorarea costului total al livrării să afecteze comerțul electronic desfășurat prin canale legale sau să determine redirectionarea unor fluxuri către modalități informale ori neconforme.

În ceea ce privește garanția, AmCham solicită ca mecanismul să fie **proporțional cu riscul fiscal efectiv și să țină cont de rolul concret al operatorului în lanțul comercial**. Garanția nu ar trebui determinată automat prin raportare

la întregul volum de colete procesat, ci trebuie să reflecte în mod rezonabil expunerea fiscală efectivă, istoricul de conformare și capacitatea operatorului de a controla riscul pentru care garanția este solicitată. Mecanismul trebuie să protejeze interesele fiscale ale statului fără transferarea asupra operatorului de last mile a unui risc financiar pe care acesta nu îl generează și nu îl poate controla.

Totodată, în ceea ce privește taxa de 12 lei, AmCham propune ca mecanismul să permită **achitarea taxei de către expeditor/comerciant în numele și pentru destinatar**, atunci când comerciantul optează pentru această modalitate. Operatorul poștal sau de curierat ar putea încasa suma aferentă taxei de la comerciant și să o vireze la buget, fără ca această modalitate de achitare să modifice calitatea de subiect al impunerii a persoanei fizice destinatare. O asemenea soluție este relevantă inclusiv pentru modelele comerciale în care comerciantul sau platforma electronică dorește să ofere cumpărătorului un preț final care include toate taxele și costurile aferente livrării.

În aceeași logică, AmCham solicită **corelarea expresă a acestei posibilități cu art. 118⁴ „Mecanism special”**, astfel încât cadrul normativ să reglementeze fără echivoc situația în care taxa aferentă trimiterii este suportată de expeditor/comerciant în numele destinatarului. Clarificarea este necesară inclusiv pentru stabilirea tratamentului contabil și fiscal al sumelor încasate de operator în acest scop și pentru evitarea calificării acestora drept venituri proprii ale operatorului.

În ansamblu, AmCham consideră că **garanția aferentă TVA și obligațiile privind taxa de 12 lei trebuie analizate împreună din perspectiva impactului financiar și operațional asupra operatorilor**. Protejarea intereselor fiscale ale statului poate fi realizată fără imobilizarea disproporționată a lichidităților operatorilor, fără transferarea asupra acestora a unor riscuri pe care nu le controlează și fără instituirea unor costuri administrative care, în cele din urmă, vor fi suportate de consumator.

6. Completarea Codului vamal cu art. 54¹ – protecția declarantului de bună-credință în cazul modificării clasificării tarifare

Potrivit Notei informative aferente proiectului, se propune completarea Codului vamal cu un nou art. 54¹, în vederea instituirii unui mecanism de protecție a declarantului de bună-credință în situația în care Serviciul Vamal modifică clasificarea tarifară a mărfurilor, după ce anterior a acceptat în mod constant aceeași clasificare pentru mărfuri identice sau cu caracteristici tehnice similare.

Susținem, în principiu, introducerea unui asemenea mecanism. Clasificarea tarifară reprezintă un proces complex, susceptibil în anumite situații de interpretări diferite, aspect semnalat de AmCham și în pozițiile sale anterioare privind aplicarea prevederilor Codului vamal. Modificarea ulterioară a clasificării tarifare poate genera pentru perioadele anterioare obligații suplimentare privind drepturile de import sau de export și accesoriile aferente, inclusiv atunci când declarantul a acționat cu bună-credință, a prezentat informații complete și corecte și a aplicat o clasificare acceptată anterior de autoritatea vamală.

În acest sens, mecanismul descris în Nota informativă este de natură să consolideze **securitatea juridică, predictibilitatea și protecția încrederii legitime** a operatorilor economici. Această abordare este, de altfel, în concordanță cu logica altor modificări propuse prin proiect, Nota de fundamentare invocând expres necesitatea protejării persoanelor care au acționat cu bună-credință bazându-se pe informațiile furnizate de autoritatea vamală.

Atragem însă atenția asupra faptului că, deși completarea cu art. 54¹ este descrisă în Nota informativă, **prevederea respectivă nu se regăsește în textul proiectului de lege**. În aceste condiții, solicităm includerea expresă în proiectul de lege a modificării Codului vamal prin introducerea noului art. 54¹.

Totodată, considerăm necesar ca protecția instituită prin această normă **să fie aplicabilă tuturor declaranților de bună-credință, indiferent de culoarul de control pe care a fost repartizată declarația vamală**, inclusiv declarațiilor validate pe culoarul verde și, implicit, operatorilor care dețin statutul de Operator Economic Autorizat (AEO).

Condiționarea protecției de efectuarea anterioară a unui control documentar și/sau fizic ar putea conduce, în practică, la un tratament diferențiat nejustificat. Repartizarea unei declarații pe culoarul verde, galben sau roșu nu este determinată de declarant, ci rezultă din aplicarea de către Serviciul Vamal a sistemului propriu de analiză și management al riscurilor. Prin urmare, beneficiul unei protecții legale întemeiate pe buna-credință a declarantului nu ar trebui să depindă de un criteriu asupra căruia acesta nu are nicio posibilitate de influență.

Mai mult, validarea unei declarații pe culoarul verde nu poate fi asimilată unei absențe a acțiunii autorității vamale. Aceasta este rezultatul mecanismului de selectivitate instituit și administrat de Serviciul Vamal și reflectă evaluarea profilului de risc al operatorului. În cazul operatorilor AEO, utilizarea mai frecventă a culoarului verde este legată tocmai de nivelul ridicat de conformare și de istoricul acestora.

Excluderea declarațiilor validate pe culoarul verde ar putea astfel produce un rezultat contrar scopului urmărit de normă: **operatorii cu cel mai bun istoric de conformare și cu un profil redus de risc ar beneficia de o protecție juridică mai redusă decât operatorii ale căror declarații sunt supuse mai frecvent controalelor documentare sau fizice**. O asemenea diferențiere necesită, în opinia noastră, o justificare obiectivă și proporțională și trebuie analizată inclusiv prin prisma principiilor egalității de tratament, securității juridice și protecției încrederii legitime.

În aceste condiții, propunem:

- includerea expresă în proiectul de lege a completării Codului vamal cu noul **art. 54¹**, astfel cum aceasta este descrisă în Nota informativă;
- extinderea mecanismului de protecție asupra **tuturor declaranților de bună-credință**, fără condiționarea acestuia de culoarul de control pe care a fost repartizată declarația;
- includerea expresă a declarațiilor validate pe **culoarul verde**, astfel încât operatorii AEO și alți operatori cu profil redus de risc să nu fie dezavantajați tocmai ca rezultat al nivelului lor ridicat de conformare;
- formularea normei astfel încât elementul determinant pentru aplicarea protecției să fie **buna-credință a declarantului și existența unei practici anterioare constante acceptate de autoritatea vamală**, iar nu modalitatea internă de control selectată de Serviciul Vamal.

7. Cota de 18% pentru activitățile financiare

Din perspectiva **sectorului bancar**, se propune neintroducerea modificării și menținerea cotei generale de 12% aplicabile persoanelor juridice, fără instituirea unui regim fiscal diferențiat pentru secțiunea K CAEM. Sectorul bancar reprezintă principalul mecanism de intermediere financiară al economiei Republicii Moldova, în condițiile în care piața de capital nu constituie încă o alternativă reală la finanțarea bancară. Majorarea cu 50% a cotei de impozitare, de la 12% la 18%, reduce profitul disponibil pentru capitalizare și rentabilitatea capitalului, limitând extinderea creditării și majorând costul finanțării, cu efecte asupra investițiilor și activității economice.

Investițiile necesită o creștere anuală estimată de 13-18% a creditării investiționale și o rentabilitate a capitalului de circa 18,6-25,7%, necesară capitalizării organice a sistemului bancar. Totodată, rentabilitatea capitalului băncilor din Republica Moldova, de circa 15% în trimestrul I 2025, se situează la limita inferioară a grupului de țări comparabile. Băncile trebuie să mențină un nivel al capitalului de peste 20% pentru absorbția eventualelor șocuri, în condițiile majorării amortizoarelor de capital cu 1,5 puncte procentuale în 2026 și ale conformării la cerințele MREL până în 2030. Majorarea impozitului reduce profitul nerepartizat, principala sursă de capitalizare organică, generând o contradicție între obiectivele fiscale și cele prudențiale.

În economiile cu piețe de capital dezvoltate, reducerea finanțării bancare poate fi compensată parțial prin obligațiuni, acțiuni, fonduri de investiții sau capital privat. În Republica Moldova, unde sistemul financiar are un caracter predominant bancar, inclusiv potrivit evaluărilor FMI, aceste alternative rămân limitate și nu constituie un substitut suficient de dezvoltat și accesibil pentru creditul bancar. Prin urmare, diminuarea capacității de creditare

are un impact mai pronunțat asupra investițiilor și creșterii economice decât într-o economie cu surse de finanțare diversificate. Venitul fiscal suplimentar obținut pe termen scurt poate fi astfel compensat parțial de efectele economice și fiscale indirecte: finanțare mai scumpă sau mai limitată, activitate economică mai redusă și, implicit, diminuarea încasărilor din impozitul pe profit, impozitul pe venit, contribuțiile sociale și TVA.

La evaluarea măsurii trebuie luată în considerare și sarcina financiară, regulatorie și operațională deja suportată de bănci, inclusiv contribuțiile la Fondul de garantare a depozitelor și la Fondul de rezoluție bancară, precum și costurile funcțiilor exercitate în sprijinul administrării fiscale, inclusiv cele prevăzute la art. 167, 197, 229, 92 și 226¹¹ din Codul fiscal. Instituirea unei cote fiscale superioare exclusiv pentru sectorul financiar afectează, de asemenea, predictibilitatea cadrului fiscal și atractivitatea alocării de capital către sectorul bancar, într-un moment în care economia are nevoie de extinderea intermedierei financiare.

În consecință, contribuția importantă a sectorului bancar la veniturile bugetare nu trebuie să constituie, în sine, temei pentru aplicarea unei cote fiscale superioare. Dacă măsura este menținută cu titlu temporar, revenirea automată la cota generală de 12% după perioada fiscală 2027 trebuie prevăzută expres în legislație.

Din perspectiva sectorului de **creditare nebancaară**, de asemenea, se solicită menținerea cotei generale de impozit pe venit standard de 12%. AmCham atrage atenția asupra presiunii structurale asupra costurilor și profitabilității OCN-urilor, accentuată de transferul sectorului sub supravegherea Băncii Naționale a Moldovei și de procesul accelerat de conformare la noile cerințe de reglementare și la standardele europene. OCN-urile suportă în prezent cheltuieli substanțiale pentru implementarea soluțiilor de E-KYC și digitalizarea proceselor de securitate, cerințelor AML privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, cerințelor privind protecția datelor cu caracter personal (GDPR), precum și noilor și complexe obligații de raportare regulatorie către BNM. Investițiile obligatorii în gestiune, tehnologie, audit și conformitate au determinat o creștere structurală a costurilor de operare și o reducere semnificativă a marjelor. În același timp, spre deosebire de alte activități din Secțiunea K care pot ajusta comisioanele sau transfera creșterea costurilor și inflația în prețul final al produsului, OCN-urile funcționează în condițiile plafonării legale stricte a Dobânzii Anuale Efective (DAE) și a altor taxe aferente creditelor de consum, ceea ce limitează posibilitatea ajustării prețului creditului. În aceste condiții, majorarea cotei impozitului pe venit de la 12% la 18% ar exercita o presiune suplimentară asupra profitabilității și ar reduce capacitatea companiilor de a genera profituri sustenabile și de a atrage investiții. Această evoluție este confirmată și de datele statistice oficiale agregate ale BNM pentru ultimii trei ani, care indică o scădere continuă a profitului net agregat al sectorului și comprimarea indicatorilor de rentabilitate ROA și ROE. Prin urmare, premisa privind „valorificarea potențialului fiscal” nu reflectă situația specifică a OCN-urilor: sectorul nu înregistrează profituri excedentare, ci se confruntă cu o contractare a marjelor sub efectul cumulat al costurilor de conformare și al plafoanelor legale aplicabile DAE.

AmCham atrage atenția și asupra efectului macroeconomic în lanț și a riscului de blocaj al creditării nebancaare. Modificările fiscale generale propuse pot genera scumpiri în lanț și o diminuare a puterii de cumpărare a populației, ceea ce, la rândul său, poate determina creșterea cererii de credite pe termen scurt. În același timp, scăderea profitabilității OCN-urilor, combinată cu majorarea impozitului pe venit la 18%, poate conduce la deteriorarea capitalului propriu și la limitarea accesului la resurse externe de finanțare, inclusiv din cauza marjelor reduse și, implicit, a atractivității mai mici pentru investitori. Se poate crea astfel o situație în care cererea populației pentru creditare crește exact în momentul în care capacitatea OCN-urilor de a o absorbi scade. Un asemenea blocaj ar afecta în special categoriile vulnerabile și persoanele cu acces limitat la finanțarea bancară și ar putea împinge o parte a cererii către soluții de împrumut nereglementate și piața informală, cu riscurile aferente atât pentru consumatori, cât și pentru economie.

De asemenea, o asemenea măsură trebuie analizată și prin prisma obiectivului de dezvoltare a intermedierei financiare și a surselor de finanțare a economiei. În Republica Moldova, sectorul bancar rămâne principalul

mecanism prin care capitalul este mobilizat și direcționat către economia reală, în condițiile în care piața de capital este încă insuficient dezvoltată pentru a constitui o alternativă reală la finanțarea bancară. Prin urmare, reducerea capacității băncilor de capitalizare și de extindere a creditării nu poate fi compensată, în prezent, prin alte surse interne de finanțare. Majorarea cu 50% a cotei de impozitare a profitului bancar, de la 12% la 18%, trebuie evaluată nu doar prin prisma venitului bugetar suplimentar imediat, ci și prin efectul asupra intermedierei financiare, investițiilor și finanțării economiei.

Din perspectiva **sectorului asigurărilor**, se solicită, de asemenea, menținerea cotei standard de 12%. AmCham subliniază că segmentul asigurărilor de viață se află într-o fază incipientă de dezvoltare și că o majorare a presiunii fiscale asupra unui sector aflat în proces de formare poate frâna dezvoltarea acestuia. Produsele de asigurare preiau și gestionează riscuri sociale și economice: asigurările de sănătate și de viață reduc presiunea asupra CNAM și BASS și susțin piața VMS, asigurările agricole și de proprietate preiau impactul financiar al dezastrelor naturale, iar asigurările de călătorie acoperă costurile de asistență de urgență peste hotare. AmCham propune reformularea art. 15 lit. c) prin delimitarea clară a domeniului de aplicare al cotei majorate și menținerea cotei de 12% pentru sectorul de asigurări.

De asemenea, majorarea cotei impozitului pe venit trebuie analizată inclusiv în contextul procesului de aliniere la standardele europene Solvency II, începând cu 1 ianuarie 2028, sub supravegherea Băncii Naționale a Moldovei. Această tranziție presupune cerințe suplimentare semnificative de capital propriu și rezerve tehnice, necesare pentru respectarea pragurilor legale de solvabilitate și menținerea licenței de funcționare. În condițiile unei piețe emergente, în care posibilitățile de atragere a unor infuzii consistente de capital extern sunt limitate, profitul reinvestit reprezintă una dintre principalele surse interne de capitalizare. Majorarea cotei impozitului pe venit de la 12% la 18% diminuează profitul net disponibil pentru reinvestire și, implicit, capacitatea operatorilor de a acumula capitalul necesar conformării cu noile cerințe prudențiale.

Această presiune intervine într-o etapă în care piața asigurărilor din Republica Moldova se află încă într-un proces de consolidare. Potrivit datelor prezentate de comunitatea noastră, trei dintre cele nouă companii de asigurări generale au înregistrat pierderi în anul 2025, iar segmentul asigurărilor de viață se află încă într-o fază incipientă de dezvoltare. Impunerea unei sarcini fiscale suplimentare concomitent cu necesitatea unei capitalizări accelerate riscă să reducă resursele disponibile pentru conformarea cu noile cerințe de solvabilitate, să încetinească dezvoltarea pieței și, în final, să afecteze capacitatea sectorului de a genera venituri bugetare sustenabile pe termen mediu și lung. Având în vedere necesitatea capitalizării sectorului în perspectiva aplicării cerințelor Solvency II de la 1 ianuarie 2028, gradul actual de maturitate al pieței și rolul asigurărilor în preluarea unei părți a riscurilor economice și sociale care, în lipsa acoperirii prin asigurare, pot reveni statului, AmCham propune reformularea art. 15 lit. c) prin delimitarea domeniului de aplicare al cotei majorate și menținerea cotei standard a impozitului pe venit de 12% pentru sectorul asigurărilor.

În ceea ce privește **casele de schimb valutar** licențiate de BNM, se solicită menținerea cotei de 12%, prin excluderea lor expresă din norma de 18%. Argumentul central este că secțiunea K a CAEM reprezintă o clasificare statistică, nu un criteriu economic sau juridic. CAEM-2, clasa 66.12, include expres activitățile birourilor de schimb, astfel încât acestea intră automat sub incidența cotei de 18%, deși au un profil economic distinct și sunt licențiate și supravegheate separat în baza Legii nr. 62/2008. Pentru casele de schimb valutar, documentele proiectului nu prezintă profitul agregat, ponderea în baza impozabilă a secțiunii K sau o estimare a veniturilor bugetare suplimentare. Nota de fundamentare motivează măsura generic prin „valorificarea potențialului fiscal al sectorului financiar”, fără analiză separată pe subsegmente. O creștere de la 12% la 18% reprezintă o majorare relativă de 50% a impozitului datorat pentru același profit impozabil, iar profitul net rămas scade cu aproximativ 6,8%. Pentru o activitate bazată pe rulaje în numerar și costuri fixe ridicate – securitate, personal, chirie, echipamente de casă și conformare AML/CFT – efectul poate afecta menținerea punctelor de schimb, în special în localitățile mici. Se atrage atenția și asupra riscului de migrare a unei părți din cerere spre schimbul valutar neautorizat, cu pierdere

concomitentă de venit bugetar și trasabilitate. Practica invocată de membru arată că, în România și Polonia, sarcina fiscală suplimentară este legată explicit de statutul de instituție de credit, iar în Bulgaria birourile de schimb sunt reglementate distinct, fără o cotă specială legată de apartenența la o categorie statistică largă.

În consecință, poziția AmCham este menținerea cotei generale de 12%; cel puțin, dacă se păstrează o cotă majorată, domeniul acesteia trebuie delimitat expres și fundamentat sectorial.

8. Entitățile care pierd scutirea de impozit pe venit

Propunem menținerea unui tratament fiscal coerent și nediscriminatoriu pentru patronate și sindicate, în raport cu organizațiile necomerciale. Caracterul nelucrativ al acestor organizații este prevăzut de legislația civilă, la fel ca cel al organizațiilor necomerciale.

Totodată, în legătură cu eliminarea scutirii de la impozitul pe venit pentru instituțiile de învățământ private, asociațiile de economii și împrumut, organizațiile sindicale și patronale, AmCham solicită clarificarea expresă a tratamentului fiscal aplicabil donațiilor și sponsorizărilor efectuate către aceste entități.

Deductibilitatea cheltuielilor de filantropie și sponsorizare este condiționată de calitatea de beneficiar eligibil. Odată cu trecerea acestor entități în regimul de impozitare pe venit, AmCham solicită o normă expresă care să confirme deductibilitatea, în limitele legale, a donațiilor și sponsorizărilor către acestea, pentru a evita interpretări divergente și o dublă penalizare – entitatea plătește impozit, iar donatorul pierde deductibilitatea.

Din experiența comunității de afaceri, implicarea companiilor în proiecte cu caracter social și comunitar poate îmbrăca forme foarte diverse – sprijinirea instituțiilor de învățământ și a autorităților locale, amenajarea infrastructurii comunitare, plantarea spațiilor verzi, iluminatul localităților sau alte proiecte de interes public. În prezent, o parte dintre asemenea cheltuieli nu beneficiază de deductibilitate fiscală, deși au o finalitate socială evidentă. Considerăm oportună reevaluarea cadrului fiscal aplicabil filantropiei și sponsorizării, astfel încât cheltuielile efectuate în scopuri sociale și comunitare, documentate corespunzător și supuse unor mecanisme clare de control, să poată beneficia de un tratament fiscal favorabil, fără a crea premise pentru utilizări abuzive.

9. Regimul fiscal al IMM – activități de consultanță

Proiectul propune modificarea art. 54¹ alin. (1) din Codul fiscal prin reducerea de la **60% la 25%** a ponderii maxime a veniturilor din anul precedent aferente serviciilor de consultanță pentru afaceri și management, CAEM 70.22, peste care agentul economic nu mai poate aplica regimul de impozitare de 4% din venit. La depășirea pragului de 25%, contribuabilul urmează să aplice regimul general, cu cota de 12% asupra venitului impozabil. Concomitent, proiectul majorează impozitul reținut din dividende de la **6% la 8%**, potrivit art. 90¹ alin. (3¹).

AmCham consideră că această modificare necesită reevaluare din perspectiva proporționalității, neutralității și predictibilității fiscale. Reducerea pragului de la 60% la 25% creează un efect de prag disproporționat: o depășire minimă a limitei poate conduce la pierderea integrală a dreptului de aplicare a regimului redus, deși structura economică a activității contribuabilului nu se modifică în mod esențial.

În plus, serviciile de consultanță pentru afaceri și management se suprapun, în practică, cu numeroase servicii profesionale conexe, precum analiza de business, managementul de proiect, suportul operațional, analiza financiară, marketingul, strategia și instruirea. Diferențierea fiscală realizată exclusiv prin codul CAEM poate stimula reclasificarea formală a activităților, fragmentarea contractelor sau aplicarea unor tratamente fiscale diferite unor activități care, din punct de vedere economic, sunt similare. În loc să reducă arbitrariul și să simplifice administrarea fiscală, un prag foarte redus poate crea stimulente pentru reorganizarea formală a activității în jurul clasificării CAEM.

Impactul modificării trebuie analizat și cumulativ, împreună cu celelalte intervenții fiscale propuse. Pentru o companie de servicii cu o marjă foarte ridicată, în ipoteza în care profitul impozabil este apropiat de venitul din vânzări și profitul este distribuit integral, sarcina fiscală poate crește de la 9,76% – 4% impozit pe venit plus 6% aplicat profitului rămas la 19,04% – 12% impozit pe profit plus 8% aplicat profitului rămas. Aceasta reprezintă o majorare de aproximativ 95% a sarcinii fiscale.

Chiar și în cazul unei marje de profit de 80%, povara fiscală raportată la cifra de afaceri crește aproximativ de la 8,56% la 15,23%. Prin urmare, modificarea nu trebuie examinată exclusiv ca o ajustare tehnică a pragului de eligibilitate pentru un regim fiscal, ci ca o intervenție care poate modifica substanțial sarcina fiscală totală a unor întreprinderi.

În același timp, regimul antreprenorului independent, cu o cotă unică de 15% pentru veniturile încadrate în limitele legale, poate deveni relativ mai atractiv pentru anumite activități profesionale. O creștere abruptă a sarcinii fiscale suportate de întreprinderile care pierd regimul de 4% poate amplifica riscul de migrare între regimuri, de fragmentare a activităților, de subdeclarare sau de trecere către forme de activitate informală, ceea ce ar fi contrar obiectivului declarat de formalizare a economiei și de simplificare a administrării fiscale.

Un argument distinct îl reprezintă predictibilitatea fiscală. Condiția de eligibilitate pentru aplicarea regimului în anul 2027 urmează să fie determinată în funcție de structura veniturilor realizate în anul precedent, respectiv în anul 2026. Or, o parte semnificativă a anului 2026 este deja parcursă, iar agenții economici au încheiat contracte, au prestat servicii, au stabilit prețuri și și-au construit bugetele în baza pragului legal de 60%.

În aceste condiții, contribuabilii care în anul 2026 vor realiza, de exemplu, 30–59% din venituri din activități de consultanță, respectând integral norma fiscală în vigoare la momentul desfășurării acestor activități, pot pierde în anul 2027 dreptul de aplicare a regimului de 4% ca urmare a unor operațiuni efectuate înainte ca noul prag să fie cunoscut și aplicabil. AmCham nu califică această situație drept retroactivitate juridică în sens strict, însă efectul său economic este similar cu schimbarea regulilor după ce perioada de referință a fost deja parțial consumată.

În consecință, AmCham propune, în ordinea preferinței:

- (1) menținerea pragului actual de 60%;
 - (2) alternativ, stabilirea unui prag intermediar de 40–50%;
- iar dacă plafonul de 25% este menținut,
- (3) introducerea obligatorie a unei norme tranzitorii, astfel încât, pentru determinarea regimului fiscal aplicabil în anul 2027, veniturile realizate în anul 2026 să fie evaluate conform pragului de 60%, iar noul prag de 25% să fie aplicat veniturilor realizate începând cu anul 2027, cu efect asupra eligibilității pentru regimul fiscal începând cu anul 2028.

O asemenea soluție ar proteja predictibilitatea fiscală și ar permite contribuabililor să își adapteze efectiv structura activității, contractele și modelul de afaceri înainte ca noile criterii să producă efecte fiscale.

Suplimentar, AmCham propune analizarea oportunității majorării plafonului valoric de eligibilitate pentru regimul fiscal aplicabil întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv până la niveluri mai apropiate de criteriile utilizate în practica europeană ([500 milioane lei](#)). Creșterea dimensiunii economice a întreprinderilor și a costurilor nominale în ultimii ani face ca pragurile fixe să își piardă treptat relevanța economică.

Un plafon mai ridicat ar permite unui număr mai mare de companii aflate într-o etapă de dezvoltare să beneficieze de un regim fiscal simplificat și predictibil, ceea ce poate îmbunătăți indicatorii financiari, capacitatea de creditare și posibilitatea de finanțare a investițiilor. În special pentru companiile cu necesar ridicat de capital și finanțare

bancară, predictibilitatea fiscală și menținerea unor indicatori de profitabilitate adecvați influențează direct accesul la creditare și capacitatea de investiție.

10. Dividendele și alte venituri investiționale

AmCham solicită menținerea regimului actual de impozitare a dividendelor la cota de 6%. Majorarea la 8% reduce randamentul net al investițiilor și, analizată împreună cu impozitarea integrală a creșterii de capital, poate descuraja participarea investitorilor la piața locală și afecta lichiditatea viitoarei piețe bursiere.

Se solicită analiza acestei măsuri în corelație cu facilitatea privind profitul nedistribuit și cu eliminarea capitalului de stimulare. În ansamblu, proiectul stimulează păstrarea profitului în întreprindere, majorează costul fiscal al distribuirii acestuia persoanelor fizice, elimină un instrument de recompensare a salariaților din profitul net și consolidează simultan Stock Option Plan. În consecință, se solicită evaluarea efectului cumulativ asupra politicii de remunerare a capitalului și a personalului-cheie.

AmCham propune o regulă tranzitorie pentru profiturile obținute și acumulate până la 31 decembrie 2026, astfel încât schimbarea cotei să nu afecteze deciziile economice adoptate sub regimul fiscal anterior.

AmCham solicită și clarificarea modului în care art. 90¹ alin. (3¹) se corelează cu art. 20 lit. 2¹⁹), pentru evitarea contradicțiilor sau lacunelor. În plus, prin abrogarea alin. (3³), tratamentul dividendelor distribuite din profitul aferent perioadei 2008–2011 devine incert. Se solicită confirmarea expresă a tratamentului aplicabil după abrogarea acestei norme, fie direct în textul legii, fie printr-o normă tranzitorie clară.

Ca rezultat se propune menținerea capitalului de stimulare și completarea noțiunii dividend în art. 12 pct. 3 cu următorul text: " În sensul prezentei noțiuni, se consideră dividend și plățile din capitalul de stimulare conform art. 31¹ legii 135/2005 privind societățile cu răspundere limitată "

Pentru dividendele achitate nerezidenților, AmCham solicită menținerea cotei de 6%; subsidiar, aplicarea cotei noi numai profiturilor generate după intrarea în vigoare a modificării, precum și o normă tranzitorie expresă pentru profiturile istorice.

11. Dobânzile achitate de OCN și finanțarea participativă

Actualmente Băncile, Asociațiile de Economii și Împrumut (AEI), furnizorii de servicii de finanțare participativă, precum și emitenții de titluri de creanță/obligațiuni rețin la sursă un impozit redus de 6% din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente. Organizațiile de Creditare Nebancară au fost omise nejustificat din acest articol, fiind obligate să rețină cota generală de 12% din dobânzile achitate investitorilor/persoanelor fizice rezidente care le acordă împrumuturi. Această diferență creează o distorsiune pe piața de capital locală și un dezavantaj competitiv nejustificat pentru OCN-uri. Respectiv propunem introducerea OCN-urilor în reglementarea dată pentru egalarea regimului fiscal.

Din perspectiva finanțării participative, AmCham propune aplicarea aceleiași cote de 6% asupra dobânzilor obținute prin furnizorii de servicii de finanțare participativă atât de persoanele fizice rezidente, cât și de cele nerezidente. În prezent, persoana fizică rezidentă beneficiază de cota de 6% prevăzută la art. 90¹ alin. (3⁷), în timp ce veniturile similare ale persoanei fizice nerezidente sunt supuse cotei de 12% prevăzute la art. 91. Considerăm că această diferență de tratament este contrară obiectivului de stimulare a investițiilor și de atragere a capitalului diasporei în economia Republicii Moldova. În acest sens, propunem modificarea art. 90¹ alin. (3⁷) prin extinderea cotei de 6% asupra dobânzilor plătite persoanelor fizice rezidente și nerezidente, cu precizarea că, pentru persoanele fizice nerezidente, reținerea are caracter final și se efectuează prin derogare de la art. 91, cu respectarea art. 793 și a

tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Corelativ, propunem modificarea art. 91 alin. (1), astfel încât din plățile către nerezidenți supuse cotei de 12% să fie exceptate și veniturile specificate la art. 90¹ alin. (3⁷).

Totodată, AmCham propune recunoașterea fiscală a pierderilor suportate de persoanele fizice în activitatea de investiții prin platformele de finanțare participativă. În acest scop, propunem completarea art. 90¹ cu un nou alin. (3⁸), prin care persoana fizică rezidentă care a obținut dobânzi conform alin. (3⁷) să poată opta pentru declararea acestor venituri în declarația cu privire la impozitul pe venit, în vederea deducerii pierderilor recunoscute conform art. 40 alin. (7¹). În cazul exercitării acestei opțiuni, impozitul reținut conform art. 90¹ alin. (3⁷) urmează să fie trecut în cont la impozitul datorat asupra venitului net rezultat, iar diferența achitată în plus să fie restituită conform art. 176. Corelativ, propunem completarea art. 40 cu alin. (7¹), astfel încât, prin derogare de la art. 37 și art. 39, pierderea rezultată din nerecuperarea principalului aferent împrumuturilor acordate prin furnizorii de servicii de finanțare participativă să fie recunoscută la data la care creanța devine compromisă conform legislației și să fie deductibilă exclusiv din venitul sub formă de dobândă obținut din finanțare participativă în aceeași perioadă fiscală, fără reportarea sumei pierderii care depășește acest venit.

Din perspectivă bugetară, AmCham consideră că măsura nu presupune renunțarea la venituri fiscale existente într-un quantum relevant, întrucât fluxul de capital al diasporei prin platformele de finanțare participativă este în prezent practic inexistent. În aceste condiții, fiecare sumă atrasă suplimentar și impozitată cu 6% reprezintă venit fiscal nou, nu venit pierdut prin reducerea cotei. În același timp, măsura poate contribui la repatrierea capitalului diasporei către IMM-urile din Republica Moldova și la dezvoltarea pieței locale de capital, transmitând un semnal clar că regimul fiscal nu dezavantajează persoanele care aleg să investească în economia Republicii Moldova. Efectul bugetar trebuie analizat și dincolo de impozitul direct asupra dobânzii: capitalul atras către IMM-uri generează activitate economică și, implicit, venituri suplimentare din impozitul pe venit, contribuții sociale și TVA, care pot depăși de câteva ori valoarea impozitului colectat nemijlocit asupra dobânzii.

12. Sancțiunea de la art. 260¹ și informația privind veniturile achitate persoanelor fizice

AmCham salută reducerea sancțiunii pentru neprezentarea sau prezentarea tardivă a informațiilor privind plățile și impozitele reținute la sursă, de la 300–500 lei la 100–300 lei pentru fiecare informație și reducerea plafonului maxim al sancțiunii de la 5000 la 2500 de lei.

Totodată, AmCham solicită reintroducerea modificării art. 92 alin. (4) din versiunea anterioară a proiectului, potrivit căreia angajatorul urma să prezinte informația privind veniturile achitate angajaților și persoanelor fizice doar în baza unei solicitări exprese din partea acestora.

Mecanismul „la cerere” elimină obligația de a genera și transmite masiv informații neutilizate, fără a afecta dreptul persoanei fizice de a obține informația. Anexa nr. 5 corespunde unui proces conceput în urmă cu peste 25 de ani, iar menținerea obligației de transmitere masivă a unor informații deja disponibile în sistemele informaționale ale statului contravine agendei de digitalizare și debirocratizare.

Reintroducerea mecanismului „la cerere”, coroborată cu reducerea sancțiunilor prevăzută la art. 260¹, ar asigura o abordare coerentă de simplificare, digitalizare și reducere a sarcinii administrative.

13. Menținerea și uniformizarea cotei TVA de 8% pentru fructe, legume și alte produse agricole de bază

AmCham atrage atenția că proiectul PFV2027 modifică tratamentul TVA aplicabil unei serii de fructe, legume și alte produse agricole de bază, fără ca Nota de fundamentare să ofere o argumentare suficientă pentru diferențierea cotelor aplicabile unor produse similare sau substituibile. În particular, se propune majorarea cotei TVA:

- de la **8% la 12%** pentru mazărea verde (0708), leguminoasele uscate (0713), gutui (0808 40), coacăze/agrișe (0810 30);
- de la **8% la 20%** pentru porumb dulce (0709 99 600), mărar/pătrunjel (0709 99 900), vinete (0709 30), țelină (0709 40), ardei (0709 60) și dovlecei (0709 93).

În consecință, proiectul ajunge să instituie **trei regimuri diferite de TVA – 8%, 12% și 20% – pentru produse aparținând aceleiași categorii largi de fructe și legume proaspete și, în multe cazuri, substituibile din perspectiva consumatorului**. Spre exemplu, anumite fructe și legume, inclusiv mere, pere, struguri, prune, piersici, căpșuni sau zmeură, continuă să beneficieze de cota de 8%, în timp ce coacăzele și agrișele sunt supuse cotei de 12%, iar vinetele, ardeii, dovleceii și alte legume proaspete ajung la cota standard de 20%.

Considerăm că o asemenea diferențiere este dificil de justificat din perspectiva neutralității fiscale și creează, suplimentar, complexitate pentru operatorii economici, costuri de conformare și riscuri de clasificare și aplicare neuniformă a legislației fiscale. Din perspectiva consumatorului, diferențierea cotelor poate influența artificial prețul relativ al unor produse alimentare similare, fără ca proiectul să explice rațiunea de politică fiscală care justifică un asemenea tratament.

Totodată, produsele enumerate sunt produse agricole de bază, tradiționale pentru piața autohtonă și utilizate pe larg ca materie primă în industria alimentară. Anume prin procesarea acestor produse agricole industria alimentară își realizează funcția de transformare a materiei prime agricole în produse cu valoare adăugată înaltă. Majorarea TVA aferentă materiilor prime se va reflecta în costurile producătorilor și, în final, în prețurile produselor alimentare finite la raft, afectând concomitent competitivitatea producției autohtone.

În aceeași logică, considerăm necesară menținerea cotei reduse de TVA de 8% pentru **struguri, inclusiv pentru strugurii tehnici utilizați în industria vitivinicolă**. Viticultura reprezintă un sector agricol tradițional și cu o pondere importantă în economia rurală, iar plantațiile viticole se confruntă deja cu presiuni semnificative determinate de prețurile reduse la materia primă și de costurile ridicate de întreținere. Majorarea TVA aplicabile strugurilor ar putea accentua aceste presiuni și ar reduce competitivitatea atât a producătorilor agricoli, cât și a industriei de procesare. Având în vedere rolul strugurilor ca materie primă esențială pentru industria vitivinicolă și caracterul strategic al sectorului pentru exporturile Republicii Moldova, propunem menținerea cotei TVA de 8% pentru această categorie.

De asemenea, atragem atenția asupra efectului cumulat al **majorării cotei TVA pentru zahăr de la 8% la 20% și al majorării cotei TVA pentru sfecla de zahăr de la 8% la 12%**. O asemenea abordare majorează atât sarcina fiscală aferentă materiei prime utilizate pentru producerea zahărului, cât și cea aplicabilă produsului finit, cu efect asupra prețului zahărului destinat consumului casnic și utilizării sale ca materie primă în industria alimentară.

Unele sectoare ale industriei alimentare – inclusiv producerea dulcețurilor, gemurilor, ciocolatei, produselor de cofetărie și înghețatei – utilizează zahărul ca ingredient necesar procesului tehnologic. Prin urmare, obiectivul de reducere a consumului de zahăr la nivelul populației nu justifică automat majorarea sarcinii fiscale asupra zahărului utilizat ca materie primă în procesele industriale.

14. TVA pentru dispozitive medicale

În ceea ce privește **mănușile medicale și chirurgicale**, acestea nu reprezintă bunuri de consum obișnuit, ci consumabile indispensabile pentru siguranța actului medical. Ghidul Ministerului Sănătății privind prevenirea și controlul infecțiilor prevede utilizarea mănușilor atunci când este anticipat contactul cu sânge, fluide biologice, mucoase sau piele lezată și stabilește utilizarea mănușilor sterile de unică folosință pentru procedurile aseptice. Prin urmare, consumul acestor produse este determinat de cerințele de prevenire a infecțiilor și de siguranța actului medical, nu de o opțiune economică a instituției. Majorarea TVA de la 8% la 20% determină, la același preț net, o creștere de 11,11% a prețului final; în consecință, la un buget fix, instituția poate procura cu aproximativ 10%

mai puține unități. Pentru instituțiile medico-sanitare publice, venitul fiscal suplimentar obținut prin majorarea TVA reprezintă, în mare parte, un transfer în interiorul sectorului public: fie trebuie majorate alocațiile din bugetul de stat sau din FAOM, fie se reduc volumele de consumabile procurate. În același timp, proiectul menține cota de 8% pentru seringi, ace, catetere, dezinfectanți și alte consumabile utilizate în aceleași proceduri medicale. Aplicarea cotei de 20% pentru mănuși, în timp ce alte materiale utilizate împreună cu acestea rămân la 8%, creează un tratament fiscal neuniform, fără o justificare medicală evidentă.

În ceea ce privește **prezervativele**, acestea îndeplinesc concomitent o funcție contraceptivă și una de prevenire a transmiterii HIV și a altor infecții cu transmitere sexuală. Importanța lor în politicile de sănătate publică este confirmată inclusiv de datele Ministerului Sănătății: potrivit raportului pentru anul 2024, numai în programele destinate persoanelor care consumă droguri injectabile și lucrătorilor sexuali au fost distribuite 603.424, respectiv 653.779 de prezervative, finanțate din sursele Fondului Global și CNAM – în total peste 1,25 milioane de unități. În același timp, acoperirea cu servicii de prevenire a rămas sub țintele stabilite pentru aceste grupuri.

Majorarea TVA va crește costul programelor publice și va diminua cantitatea de produse care poate fi procurată din aceleași bugete, iar pe piața cu amănuntul va reduce accesibilitatea unui produs de prevenire. Diferențierea fiscală este cu atât mai dificil de justificat cu cât proiectul păstrează cota de 8% pentru poziția 300660000 – preparate contraceptive, dar exclude prezervativele. Ambele categorii de produse au funcție contraceptivă, iar prezervativele îndeplinesc suplimentar rolul de prevenire a HIV și a altor infecții cu transmitere sexuală.

Totodată, Anexa III la Directiva 2006/112/CE permite statelor membre aplicarea cotelor reduse pentru produse utilizate în îngrijirea sănătății și pentru produse utilizate pentru contracepție. Prin urmare, menținerea cotei de 8% pentru prezervative este compatibilă cu cadrul european în materie de TVA.

În aceste condiții, AmCham consideră că menținerea cotei de 8% pentru aceste categorii nu reprezintă o facilitate comercială, ci o măsură de coerență fiscală, sănătate publică și protecție socială. Propunem completarea expresă a listei bunurilor supuse cotei reduse de TVA de 8% cu pozițiile 4015 12 000, 4014 10 000, ex. 9619, ex. 392490000 și 401490000. Impactul bugetar al cotei reduse trebuie evaluat împreună cu efectul economic și social al aplicării cotei de 20%: reducerea volumelor de consumabile obligatorii procurate de instituțiile medicale, majorarea costurilor programelor de prevenire HIV/ITS și creșterea poverii recurente suportate de populație pentru produse de igienă indispensabile.

15. Acciza pentru băuturile nealcoolice cu zahăr/îndulcitori și energizante

AmCham solicită retragerea accizei propuse asupra anumitor băuturi cu zahăr sau îndulcitori, precum și asupra energizanților. În forma actuală, măsura este considerată discriminatorie deoarece vizează selectiv o singură industrie și produse preambalate, trasabile și integral fiscalizate, în timp ce alte surse relevante de zahăr rămân în afara domeniului de aplicare, iar taxarea lor contrazice scopul declarat al măsurii și ar descuraja reformularea, inovarea și alegerea alternativelor fără zahăr. Se subliniază și că taxa propusă nu reprezintă o cerință de armonizare obligatorie la nivelul UE.

Dacă obiectivul este protejarea sănătății publice și reducerea consumului de zahăr, se solicită analiza aportului total de zahăr din alimentație. Industria nu solicită taxarea automată a altor sectoare, ci criterii obiective și evitarea transferării poverii fiscale asupra unei singure categorii de operatori.

Măsura este considerată susceptibilă să genereze creșteri de prețuri, presiuni asupra consumatorilor, reducerea investițiilor și diminuarea veniturilor fiscale conexe. Introducerea ei în paralel cu lansarea Sistemului de Depozit pentru Ambalaje, planificată pentru ianuarie 2027, ar crea o povară cumulativă disproporționată. AmCham solicită retragerea inițiativei, o analiză completă a impactului, evitarea suprapunerii cu SDA și consultări autentice cu mediul de afaceri.

16. Contribuțiile sociale pentru salariații străini

Pentru angajatorii din sectorul privat, proiectul stabilește cota contribuției sociale la 24%. Impactul relevant pentru întreprinderile cu investiții străine rezultă din noua redacție a art. 20 din Legea nr. 81/2004, prin trecerea de la posibilitatea de a contribui pentru salariații străini care optează pentru protecție socială în Republica Moldova la obligația de calculare și achitare pentru toți salariații, inclusiv pentru cetățenii străini, cu prioritate acordurilor internaționale aplicabile.

Pentru salariații străini care nu contribuiau anterior, costul suplimentar al angajatorului poate ajunge, în principiu, la 24% din baza contributivă relevantă. Măsura poate conduce la dublă asigurare în raport cu statele cu care Republica Moldova nu are un acord aplicabil și poate afecta detașările, mobilitatea managementului și atragerea specialiștilor.

AmCham propune exceptarea salariaților străini care prezintă dovada asigurării obligatorii într-un alt stat; alternativ, menținerea caracterului opțional pentru detașări și misiuni temporare. AmCham solicită o perioadă tranzitorie de minimum 12 luni, reguli pentru certificatele de acoperire, clarificarea bazei de calcul și aplicarea prospectivă pentru contractele existente.

17. Impozitul pe bunurile imobiliare pentru spațiile și terenurile utilizate în baza dreptului de acces

Referința: art. 277 alin. (1) lit. c) și art. 278 alin. (2) din Codul fiscal; art. 9 alin. (3) și art. 41 din Legea nr. 28/2016.

AmCham solicită clarificarea regimului impozitului pe bunurile imobiliare aplicabil spațiilor și terenurilor asupra cărora furnizorii de rețele publice de comunicații electronice dețin drept de acces în sensul Legii nr. 28/2016.

În prezent, art. 277 alin. (1) lit. c) califică drept subiecți ai impunerii deținătorii drepturilor patrimoniale de posesie, gestiune și/sau folosință asupra bunurilor imobiliare proprietate publică, iar potrivit art. 278 alin. (2), baza impozabilă este determinată în raport cu valoarea estimată a bunurilor.

În practică, o parte semnificativă a acestor bunuri nu este evaluată în scopuri fiscale, iar autoritățile și instituțiile publice care trebuie să furnizeze informația privind valoarea estimată sau contabilă a bunurilor transmise în folosință nu o comunică întotdeauna, inclusiv în pofida solicitărilor operatorilor. În aceste condiții, contribuabilului îi poate fi imposibil să determine corect baza impozabilă.

În același timp, art. 9 alin. (3) din Legea nr. 28/2016 stabilește reguli speciale privind taxele, tarifele, chiriile și alte plăți aferente accesului pe proprietăți și utilizării infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice. Aplicarea concomitentă a acestor norme cu dispozițiile generale din Codul fiscal generează incertitudine juridică pentru operatorii care nu dețin bunul, ci exercită exclusiv dreptul special de acces.

Problema are și o dimensiune administrativă disproporționată. În anumite situații, valoarea impozitului aferent unui obiect poate fi mai mică decât costul operațional sau chiar comisionul aferent efectuării plății, în timp ce calcularea și achitarea se realizează separat pentru fiecare localitate. Pentru operatorii cu infrastructură extinsă teritorial, aceasta poate însemna 600–700 de ordine de plată anual.

AmCham propune, cu titlu principal, introducerea unei norme exprese în Codul fiscal prin care spațiile și terenurile utilizate exclusiv în baza dreptului de acces reglementat de Legea nr. 28/2016 să fie excluse de la impozitul pe bunurile imobiliare.

În subsidiar, dacă se consideră necesară menținerea impozitării, propunem instituirea unui mecanism simplificat de plată, spre exemplu o taxă unică anuală calculată pe m², cu quantum stabilit prin lege, care să înlocuiască determinarea și achitarea separată a unor sume foarte mici în fiecare localitate.

Problema similară de eforturi de administrare disproporționate persista și la calcularea impozitului ca urmare a arendei de la autoritățile publice și instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile, destinate exclusiv amplasării echipamentelor, dispozitivelor sau instalațiilor tehnice, cum ar fi **bancomatele, terminalele de plată, contoare, echipamente și alte instalații**. În prezent, administrarea impozitului aferent unor asemenea suprafețe presupune colectarea informațiilor, evidența separată a obiectelor, calcularea, declararea și achitarea impozitului, deși valoarea obligației fiscale aferente fiecărui obiect este redusă. În practică, costurile administrative suportate atât de contribuabil, cât și de autoritatea fiscală pot fi disproporționate și chiar superioare quantumului impozitului colectat.

Astfel, AmCham propune completarea art. 278 cu un alineat nou în următoarea redacție: alin. (3), spațiile cu suprafața de până la 3 m², transmise în locațiune sau arendă de către autoritățile publice și instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile, destinate exclusiv amplasării echipamentelor, dispozitivelor sau instalațiilor tehnice și care nu pot fi utilizate independent ca spații imobiliare, nu constituie obiect al impunerii cu impozitul pe bunurile imobiliare. Considerăm că, pragul de 3 m² este unul rezonabil și este utilizat deja în legislația conexasă. Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate prevede că firmele cu suprafața maximă de 3 m² nu constituie publicitate exterioară, iar art. 291 alin. (1) lit. q) din Codul fiscal utilizează criteriul suprafeței pentru determinarea obiectului impunerii la taxa pentru dispozitivele publicitare.

18. Impozitul pe bunurile imobiliare – active industriale productive

Referința exactă în proiect: Art. II pct. 71–72 din proiect – art. 279 și art. 280 din Codul fiscal; în special intervalul de 0,05%–1% stabilit de APL.

Din perspectiva întreprinderilor productive, AmCham atrage atenția asupra efectului cumulat al aplicării valorilor cadastrale actualizate și al cotelor stabilite de autoritățile administrației publice locale, care pot varia între 0,05% și 1%. Pentru întreprinderile cu patrimoniu industrial semnificativ, acest mecanism poate genera o creștere substanțială a sarcinii fiscale fără o creștere corespunzătoare a veniturilor, profitabilității sau fluxurilor de numerar.

Problema este deosebit de relevantă pentru activele industriale utilizate nemijlocit în activitatea productivă – hale pentru creșterea păsărilor, abatoare, secții de producție, camere frigorifice, depozite, stații de epurare, infrastructură energetică, infrastructură de biosecuritate și alte construcții tehnologice obligatorii. Aceste active nu au caracter speculativ, ci sunt indispensabile procesului de producție, iar impozitul pe bunurile imobiliare reprezintă pentru întreprindere un cost fix, suportat indiferent de gradul de utilizare a capacităților de producție.

În acest context, AmCham propune pentru bunurile imobiliare industriale utilizate nemijlocit în activitatea productivă stabilirea unui interval distinct al cotei impozitului, de 0,05%–0,1% din baza impozabilă, fiind acceptabilă inclusiv examinarea unui plafon maxim de 0,3%.

Totodată, pentru perioadele fiscale 2027–2029, propunem ca majorarea anuală a obligației fiscale să nu depășească 25% față de anul precedent atunci când creșterea rezultă exclusiv din reevaluarea cadastrală și/sau modificarea cotei. Această limitare nu ar urma să se aplice majorărilor rezultate din extinderea suprafețelor, construcții noi, reconstrucții sau schimbarea destinației bunurilor.

Pentru asigurarea predictibilității, considerăm necesară stabilirea unui termen până la care APL să aprobe și să publice cotele aplicabile pentru anul următor – de exemplu, 15 noiembrie al anului precedent. În cazul neadoptării deciziei în termen, propunem menținerea cotei aplicabile în perioada fiscală precedentă.

19. Clarificarea regulilor privind originea nepreferențială a mărfurilor

Referința: art. 55 din Codul vamal – regulile privind originea nepreferențială a mărfurilor.

AmCham propune examinarea suplimentară a regulilor privind determinarea originii nepreferențiale a produselor finite, în special în sectoarele în care originea materiei prime reprezintă un element esențial pentru poziționarea produsului și pentru concurența loială pe piață. Comunitatea noastră atrage atenția asupra situațiilor în care utilizarea unei proporții semnificative de materie primă de origine străină poate conduce, în anumite condiții, la atribuirea originii Republicii Moldova produsului finit.

Această situație poate crea distorsiuni concurențiale pentru producătorii care utilizează preponderent materie primă autohtonă și suportă costurile aferente dezvoltării lanțului valoric local. Considerăm necesară o analiză tehnică a criteriilor de transformare suficientă și a modului în care acestea se aplică în practică, inclusiv în raport cu legislația sectorială aplicabilă produselor vitivinicole, pentru a asigura că regulile de origine reflectă în mod adecvat contribuția economică reală realizată în Republica Moldova.

20. Taxa de 0,5% pentru Fondul național de dezvoltare a sistemului de documente normative în construcție

Referința exactă în proiect: Propunere suplimentară privind Legea nr. 329/2025; proiectul actual include Legea nr. 329/2025, dar solicitarea AmCham depășește modificările punctuale din proiect.

AmCham propune revenirea la mecanismul de finanțare a Fondului din resurse bugetare și eliminarea taxei de 0,5% din valoarea investițiilor pentru care entitățile dețin autorizație de construire.

Această taxă reprezintă, în esență, o impozitare a investiției însăși, majorează costul proiectelor de construcție și descurajează investițiile private. Se semnalează că taxa trebuie calculată și la valoarea echipamentelor instalate, nu numai aferentă lucrărilor de construcție autorizate, ceea ce este considerat nejustificat.

Se invocă și povara administrativă – calcul, declarare, achitare și regularizare la valoarea finală a investiției – precum și problema aplicării pentru anul 2026, în condițiile în care o parte dintre entități au calculat și inclus în cost taxa în baza regulilor existente anterior modificărilor recente.

Modificările succesive ale regulilor în cursul anului 2026 creează dificultăți pentru investițiile deja începute sau deja date în exploatare. Pentru investițiile pentru care a început calcularea amortizării, aplicarea noilor reguli pentru întreg anul 2026 ridică probleme de regularizare și predictibilitate.

În consecință, AmCham solicită, în principal, eliminarea taxei de 0,5% și finanțarea Fondului din resurse bugetare, inclusiv din perspectiva României (detalii – [aici](#)).

Dacă taxa este menținută, solicităm cel puțin limitarea bazei de calcul la valoarea lucrărilor de construcție, cu excluderea expresă a utilajelor și echipamentelor, precum și instituirea unor norme tranzitorii clare pentru investițiile începute sau finalizate în anul 2026.

De asemenea, având în vedere modificările succesive ale mecanismului pe parcursul anului 2026 și faptul că investițiile au fost planificate și executate în condiții legislative diferite, AmCham propune examinarea inclusiv a posibilității neaplicării taxei pentru anul 2026 sau, cel puțin, a unei soluții tranzitorii care să elimine obligațiile aferente investițiilor începute ori realizate înainte de clarificarea definitivă a cadrului normativ.

Suplimentar celor prezentate în proiect, considerăm necesară suplinirea acestuia cu următoarele momente:

1. Impozitarea dobânzilor la depozitele bancare și la alte instrumente financiare, conform art. 90¹ (3⁷)

Venim cu propunerea introducerii „organizațiilor de creditare nebancaară” în reglementarea cadrului de aplicare, precum și menținerea cotei de 6%.

Propunem completarea articolului **90¹ aliniatul 3⁽⁷⁾** din Codul fiscal și a **pct. 47** din *Regulamentul cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venitul persoanelor fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova* (Anexa nr. 2 HG nr. 693/2018) cu includerea **organizațiilor de creditare nebancaară (ONC)**.

Obiectivul este asigurarea unui **tratament fiscal uniform și echitabil** pentru toate instituțiile financiare, inclusiv OCN. Actualmente, băncile, asociațiile de economii/împrumut și emitenții de titluri de creanță și obligațiuni rețin 6% (începând cu 2027 vor reține 7%), pe când ONC sunt încadrate în regula generală de 12%.

Argumentare:

- **Echitate fiscală și concurență loială:** În prezent băncile, asociațiile de economii/împrumut și emitenții de titluri de creanță și obligațiuni aplică cota redusă de 6% (din 2027 – 7%) din dobânzi, în timp ce organizațiile de creditare nebancaară – neavând reglementare specială – impozitează dobânzile la cota generală de 12%. Aceasta creează un tratament diferențiat fiscal pentru entitățile din sectorul financiar. Egalizarea cotei la 7% pentru ONC va asigura tratament uniform.
- **Modernizarea cadrului normativ:** Propunerea susține obiectivele guvernamentale de „consolidare și modernizare” a legislației fiscale, asigurând aplicarea uniformă a prevederilor Codului Fiscal pentru toate instituțiile financiare.
- **Sarcină administrativă minimă:** Procedural, schimbarea este minoră: OCN vor aplica pur și simplu cota de 7% prevăzută de art. 90¹ aliniatul 3⁽⁷⁾ CF – nicio altă regulă nu se modifică. Pentru SFS, reglementarea va fi actualizată simultan cu cea din Codul fiscal.
- **Impact bugetar redus:** Creditele atrase de ONC provin, exclusiv de la fondatorii persoane fizice, sub formă de credite subordonate. Volumul total al dobânzilor achitate de aceste entități este astfel limitat și relativ mic.

Mai mult ca atât, în actualul context macroeconomic, menținerea cotei de impozitare la nivelul de 6% (și neadmiterea majorării acesteia la 7%) este esențială pentru a stimula persoanele fizice rezidente să își mențină și să își plaseze disponibilitățile bănești în circuitul economic legal din țară. O cotă redusă acționează ca un stimulent direct pentru acumularea de capital autohton. Majorarea poverii fiscale, fie și cu 1 punct procentual, riscă să descurajeze economisirea și să determine migrarea capitalului către piețe externe sau către instrumente mai puțin transparente.

Textul propus: Codul Fiscal – Se completează art. 90¹ aliniatul 3⁽⁷⁾ astfel:

„ 3⁽⁷⁾ Băncile, asociațiile de economii și împrumut, **organizațiile de creditare nebancaară**, furnizorii de servicii de finanțare participativă, precum și emitenții de titluri de creanță și obligațiuni, altele decât cele prevăzute la art.20 lit.z²⁰), rețin un impozit în mărime de 7% din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente.”

Regulamentul – Se completează HG nr. 693/2018, Anexa 2, pct. 47 astfel:

„Băncile, asociațiile de economii și împrumut, **organizațiile de creditare nebancaară**, precum și emitenții de titluri de creanță și obligațiuni, altele decât cele prevăzute la art. 20 lit. z²⁰) din Codul fiscal, sunt obligați să rețină un

impozit în mărimea stabilită la art. 90¹ aliniatul 3⁽⁷⁾ din Cod din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente.”

Modificarea propusă respectă cerințele de **tratament echitabil și claritate legislativă** ale autorităților fiscale, facilitând aplicarea uniformă a impozitului și minimalizând barierele

2. Abrogarea articolului 399 din Codul Vamal

Considerăm necesară revizuirea prevederilor art. 399, întrucât acestea generează suprapuneri cu alte norme ale Codului vamal și creează premise pentru aplicarea disproporționată a sancțiunilor.

În primul rând, fapta descrisă la art. 399 are, în esență, aceeași latură obiectivă ca și încălcarea prevăzută la art. 384 alin. (2) din Codul vamal – depunerea declarației vamale cu date eronate privind codul mărfii, fapt care conduce ulterior la modificarea clasificării tarifare a acesteia. În aceste condiții, nu este clară necesitatea reglementării unei răspunderi contravenționale distincte pentru aceeași conduită.

Totodată, textul art. 399 nu precizează în ce măsură modificarea codului mărfii atrage răspunderea. Nomenclatura Combinată a Mărfurilor utilizează un cod format din 9 cifre, iar modificarea poate interveni la nivel de capitol, poziție tarifară, subpoziție sau doar la nivelul ultimelor cifre naționale. În lipsa unor criterii clare, orice modificare, inclusiv una minoră, fără impact asupra tratamentului tarifar sau fiscal, poate conduce la sancționare.

Mai mult, prevederea intră în contradicție cu logica art. 384, care condiționează răspunderea materială de existența unui efect fiscal concret, și anume diminuarea sau evitarea totală ori parțială a drepturilor de import. Conform art. 384 alin. (3), dacă suma diminuată a drepturilor de import nu depășește 500 lei, persoana este exonerată de răspunderea materială.

Astfel, se ajunge la o situație paradoxală: dacă declararea eronată a codului mărfii conduce la diminuarea drepturilor de import cu 499 lei, contribuabilul este exonerat de răspundere potrivit art. 384. În schimb, aceeași eroare de clasificare, chiar și fără niciun impact asupra drepturilor de import, poate fi sancționată în temeiul art. 399 cu amendă de la 400 la 1.000 lei. Această abordare este disproporționată și contravine principiului conform căruia gravitatea sancțiunii trebuie să fie corelată cu prejudiciul sau riscul fiscal generat.

De asemenea, prevederea poate conduce la sancționarea operatorilor economici chiar și în situațiile în care clasificarea inițială a mărfii a determinat achitarea unor drepturi de import mai mari decât cele legal datorate. În asemenea cazuri, ulterior controlului vamal, modificarea codului poate conduce la constatarea unor obligații vamale mai mici, însă contribuabilul rămâne sancționat exclusiv pentru diferența de clasificare, deși bugetul de stat nu a suferit niciun prejudiciu, ci dimpotrivă, a beneficiat de încasări suplimentare.

În practică, clasificarea tarifară reprezintă un proces complex. Conform Legii nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclurii Combinată a Mărfurilor, clasificarea presupune identificarea unui cod format din 9 cifre, bazat pe Sistemul Armonizat al Organizației Mondiale a Vămirilor, structurat pe 21 de secțiuni și 97 de capitole, însoțite de note explicative detaliate. Complexitatea sistemului face inevitabilă existența unor interpretări diferite în anumite situații, fără ca acestea să reprezinte neapărat o încălcare intenționată.

În acest context, simpla modificare a uneia dintre cele 9 cifre ale codului tarifar nu ar trebui să constituie, prin ea însăși, temei suficient pentru sancționare, în special atunci când descrierea, natura și caracteristicile mărfii declarate rămân neschimbate și nu există impact asupra drepturilor de import.

Mai mult, formularea actuală creează riscul unor abordări excesiv de formaliste și al unor interpretări abuzive. În practică, constatarea unor astfel de încălcări poate influența indicatorii de performanță ai autorității vamale, în timp ce operatorii economici sunt deseori descurajați să conteste procesele-verbale din cauza costurilor

suplimentare aferente procedurilor judiciare. Chiar și în situația obținerii unei hotărâri favorabile, cheltuielile suportate nu sunt întotdeauna recuperate integral.

De asemenea, acumularea unor astfel de contravenții, chiar dacă au un caracter formal și lipsit de impact fiscal, poate afecta negativ statutul de conformitate al operatorului economic și poate crea impedimente la obținerea sau menținerea unor autorizații emise de Serviciul Vamal, inclusiv în contextul evaluării criteriilor de conformitate prevăzute de art. 39 din Codul vamal.

În aceste condiții, propunem:

- limitarea răspunderii la situațiile în care clasificarea eronată a mărfii conduce la diminuarea drepturilor de import sau la obținerea unui avantaj fiscal;
- introducerea unui prag de materialitate similar celui prevăzut la art. 384;
- excluderea răspunderii pentru cazurile în care modificarea codului tarifar nu influențează cuantumul obligațiilor vamale;
- clarificarea expresă a nivelului de modificare a codului tarifar care poate atrage răspunderea;
- corelarea art. 399 cu principiile și excepțiile prevăzute la art. 384 pentru a evita dublarea și aplicarea neuniformă a sancțiunilor.

3. Modificarea al. (4), art. 400 din Codul Vamal

Considerăm necesară revizuirea prevederii care instituie majorarea automată cu 25% a sancțiunii în cazul repetării aceleiași contravenții vamale, întrucât formularea actuală ridică probleme de claritate, proporționalitate și conformitate cu principiile generale de aplicare a sancțiunilor.

În primul rând, textul nu definește în mod clar ce se înțelege prin „aceeași contravenție vamală”. Nu este clar dacă noțiunea se referă la încălcarea aceleiași norme juridice (același articol și alineat) sau dacă include și fapte similare ca natură. Această lipsă de claritate creează premise pentru interpretări neuniforme și aplicarea discreționară a sancțiunilor.

În al doilea rând, majorarea automată a sancțiunii cu 25% se aplică indiferent de gravitatea încălcării, caracterul intenționat sau neintenționat al faptei, valoarea prejudiciului cauzat ori impactul efectiv asupra drepturilor de import sau export. O asemenea abordare contravine principiului individualizării sancțiunii, care presupune evaluarea circumstanțelor concrete ale fiecărui caz și stabilirea unei sancțiuni proporționale cu gradul de pericol social și fiscal al faptei.

Aplicarea practică a acestei prevederi poate conduce la rezultate inechitabile. În cazul operatorilor economici care desfășoară activități de brokeraj vamal, unde activează simultan un număr mare de declaranți și sunt procesate anual mii de declarații vamale, probabilitatea statistică a apariției unor erori tehnice este ridicată. În aceste condiții, o încălcare comisă de un anumit declarant poate conduce la majorarea sancțiunii aplicate ulterior pentru o încălcare săvârșită de un alt declarant, care nu are nicio legătură cu fapta inițială și nu a avut posibilitatea să o prevină sau să o cunoască.

În esență, mecanismul propus instituie o formă indirectă de răspundere colectivă, incompatibilă cu principiul potrivit căruia răspunderea și sancțiunea trebuie să fie individuale și să reflecte conduita persoanei care a săvârșit fapta. În timp, în cazul operatorilor cu volume mari de activitate, atingerea nivelului maxim al sancțiunii nu mai reprezintă o excepție, ci devine o consecință aproape inevitabilă a activității curente, indiferent de existența sau inexistența unui risc fiscal semnificativ.

De asemenea, majorarea repetată a sancțiunilor poate conduce la acumularea unor penalități disproporționate în raport cu natura încălcărilor constatate, în special atunci când este vorba despre abateri tehnice sau formale, fără impact asupra încasărilor bugetare. În asemenea situații, sancțiunea își pierde caracterul preventiv și educativ și capătă un caracter excesiv punitiv.

Totodată, constatarea repetată a unor asemenea contravenții poate afecta statutul de conformitate al operatorului economic și poate genera dificultăți în procesul de obținere, menținere sau reînnoire a autorizațiilor emise de Serviciul Vamal, inclusiv în contextul criteriilor de conformitate prevăzute de art. 39 din Codul vamal, chiar dacă încălcările au caracter tehnic, formal sau nesemnificativ.

În aceste condiții, propunem:

- definirea expresă a noțiunii de „aceeași contravenție vamală”;
- limitarea aplicării majorării doar pentru încălcările identice ca natură și gravitate;
- excluderea majorării automate și păstrarea posibilității individualizării sancțiunii de către autoritatea competentă;
- luarea în considerare a gravității faptei, a caracterului repetitiv al comportamentului și a impactului fiscal efectiv;
- neaplicarea majorării în cazul încălcărilor pur tehnice sau formale care nu au generat prejudicii bugetare;
- introducerea unui prag de materialitate sau a unor criterii obiective care să permită diferențierea între încălcările minore și cele care prezintă un risc real pentru interesele fiscale ale statului.

4. Introducerea unor măsuri de stimulare a activității rezidenților parcurilor industriale.

Propunerea constă în instituirea unei facilități fiscale prin care livrările de bunuri și servicii efectuate între rezidenții aceluiași parc industrial să fie scutite de TVA sau să beneficieze de un mecanism simplificat de aplicare a TVA.

Argumentele principale sunt următoarele:

- stimularea cooperării industriale și dezvoltarea lanțurilor valorice locale;
- creșterea competitivității întreprinderilor producătoare;
- atragerea investițiilor în parcurile industriale existente și în cele aflate în proces de creare;
- reducerea costurilor administrative și financiare aferente fluxurilor interne dintre rezidenți;
- încurajarea localizării producției și a dezvoltării clusterelor industriale.

Considerăm că o asemenea măsură ar contribui la valorificarea infrastructurii industriale existente, la crearea de noi locuri de muncă și la creșterea volumului producției industriale cu valoare adăugată în Republica Moldova.

5. Majorarea valorii nominale a tichetelor de masă

AmCham propune majorarea valorii nominale maxime deductibile a tichetului de masă la cel puțin 100 de lei pentru fiecare zi lucrătoare, precum și aplicarea consecventă a mecanismului legal de indexare anuală.

Tichetul de masă reprezintă un instrument de sprijin direct pentru alimentația zilnică a salariaților, cu relevanță deosebită pentru persoanele cu venituri mai reduse. Valoarea de 55 de lei, menținută din anul 2020 și ajustată recent către 70 de lei, a fost erodată substanțial de inflație.

Aplicând creșterea cumulată a prețurilor de aproximativ 89% indicată pentru perioada 2020–2026, valoarea de 55 de lei din 2020 ar reprezenta în prezent aproximativ 104 lei, fără a lua în calcul faptul că prețurile produselor alimentare au cunoscut, în anumite perioade, evoluții superioare inflației generale. Din această perspectivă, plafonul de 100 de lei nu reprezintă o extindere substanțială a facilității, ci în mare parte restabilirea valorii sale reale din anul 2020.

Necesitatea ajustării trebuie analizată și în contextul modificărilor TVA propuse pentru anul 2027. Tichetele sunt utilizate tocmai pentru achiziționarea alimentelor și serviciilor de alimentație publică, astfel încât creșterea prețurilor reduce suplimentar puterea lor reală de cumpărare.

În consecință, AmCham solicită stabilirea plafonului la minimum 100 de lei/zi lucrătoare și aplicarea consecventă a mecanismului de indexare anuală prevăzut de lege.

- 6. Se propune modificarea legislației în domeniul asigurărilor sociale, inclusiv a Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă**, în sensul stabilirii că: indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă se achită integral din bugetul asigurărilor sociale de stat, prin intermediul CNAS, începând cu prima zi de concediu medical, fără suportarea acestora de către angajator.

Transferarea integrală a obligației de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă către CNAS este justificată inclusiv prin faptul că contribuțiile de asigurări sociale aferente acestor prestații sunt deja reținute și achitate către bugetul asigurărilor sociale, iar indemnizațiile trebuie suportate din aceste resurse.

În prezent, suportarea primelor zile de concediu medical de către angajator generează o povară financiară și administrativă suplimentară, în special pentru entitățile cu un număr mare de salariați, afectând costurile de operare și predictibilitatea bugetară. Totodată, această abordare creează diferențe între angajatori în funcție de frecvența concediilor medicale, independent de activitatea economică.

Din perspectiva administrării, implicarea angajatorilor presupune procese suplimentare de calcul, evidență și raportare, precum și riscuri de eroare. Centralizarea mecanismului la nivelul CNAS ar asigura un sistem mai eficient, mai transparent și mai uniform pentru toți contribuabilii.

- 7. Prețurile de transfer: simplificarea informațiilor privind lanțul de afiliere**

AmCham propune alinierea cerințelor naționale privind dezvoltarea relațiilor de afiliere în cadrul documentației prețurilor de transfer la standardul OCDE/UE, în special în cazul grupurilor internaționale.

În prezent, contribuabilului i se solicită dezvoltarea entităților din întregul lanț de afiliere până la pragul relevant de 25%. În structurile corporative internaționale complexe, aceasta poate presupune identificarea și raportarea a cinci-șapte entități intermediare pentru o singură tranzacție cu o parte afiliată.

Obținerea acestor informații nu depinde însă integral de contribuabilul din Republica Moldova. Datele trebuie solicitate grupului internațional, răspunsurile pot fi întârziate sau indisponibile, iar anumite jurisdicții tratează unele informații solicitate, inclusiv codurile fiscale, drept informații confidențiale care nu pot fi comunicate.

Contribuabilul moldovean ajunge astfel expus riscului de sancționare pentru caracterul incomplet sau inexact al unor informații pe care nu le poate obține prin propriile mijloace.

Standardul internațional dezvoltat în cadrul OCDE BEPS – Acțiunea 13 structurează documentația prețurilor de transfer pe trei niveluri: Master File, Local File și raportarea Country-by-Country. Structura de proprietate a grupului este prezentată la nivelul grupului prin organigrama inclusă în Master File, în timp ce la nivelul Local File sunt identificate întreprinderile asociate care participă efectiv la tranzacțiile controlate și natura relațiilor relevante.

În consecință, AmCham propune ca, la nivelul documentației locale, contribuabilul să fie obligat să identifice întreprinderea asociată care este parte la tranzacția controlată și natura relației de afiliere, iar informațiile privind

structura generală de proprietate să fie prezentate la nivelul grupului, prin Master File, fără obligația de a reconstrui exhaustiv întregul lanț intermediar de participatii până la pragul de 25% pentru fiecare contraparte.

Această ajustare ar reduce semnificativ povara administrativă, ar diminua riscul sancționării contribuabilului pentru informații indisponibile din motive independente de acesta și ar apropia cerințele naționale de arhitectura standardului internațional de documentare a prețurilor de transfer.

Vă rog să o considerați pe Veronica Sirețeanu, director adjunct, persoana de contact din partea AmCham Moldova (veronicasireteanu@amcham.md), pentru interacțiunile ulterioare pe acest subiect. **Ne exprimăm deschiderea de a contribui la formularea unor prevederi exprese în legislație, ca urmare a clarificării subiectelor abordate și a înțelegerii impactului acestora, în format operativ sau oficial, la discreția Dumneavoastră.**

Cu această ocazie, AmCham Moldova apreciază deschiderea Ministerului Finanțelor, exprimându-ne disponibilitatea pentru detalierea comentariilor și propunerilor adresate în cazul unei ședințe dedicate.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”